

PÄÄKIRJOITUS

UNIFEM taistelee ihmiskauppaa vastaan

Suomessa vilkkaana velloneen ihmiskaup-pakeskustelun aikana on pohdittu ihmis-kaupan tuntomerkkejä, sen syitä, ja myös kysytty mitä UNIFEM tekee ihmiskaupan vastustamiseksi. Ihmiskaupan tärkeimmät syyt ovat varmasti köyhyys, tietämättömyys ja hyväuskoisuus, ja toisaalta hyväksikäyttäjien aiheuttamat ja täydellinen piittaamattomuus toisten ihmisoikeuksista.

On ymmärrettävää, että monet haluavat töihin ulkomaille ansaitakseen enemmän rahaa, ja mahdollisesti tukeakseen omaisiaan kotimaassa. Epäviralliseen kehitysapuun rinnastettava rahasumma, jonka ulkomaille asuvat lähettävät omaisilleen, on arviolta noin sadan miljardin dollarin luokkaa.

Näin siis silloin kun asiat sujuvat suurinpiirtein suunnitelmien mukaan.

Monet joutuvat kuitenkin petoksen uhreiksi, luvattu työpaikka osoittautuu seksipalveluksi, tai työ orjatyöksi, kenties kolmenkymmenen euron kuukausipalkalla, ilman vapaa-aikaa ja työsuojelua. Paluu prostituutiosta omaan yhteisöön on monissa kulttuureissa vaikeaa ja turvakodit välttämättömiä, ainakin alkuvaiheessa.

UNIFEM on yhteistyössä useiden eri maiden hallitusten ja viranomaisien kanssa laatunut strategioita tällaisten ongelmien ehkäisemiseksi. Varsin lupaava esimerkki tulee Nepalista, missä ulkomaille työhön aikovia informoidaan heidän oikeuksistaan ja työnantajan velvollisuuksista sekä muista työlänsäädäntöön liittyvistä seikoista. Heille tiedotetaan myös kohdemaassa sijaitsevista maahanmuuttajakeskuksista, joista tarvittaessa saa apua, sekä oman maansa lähetystöjen palveluista. Viimeisen vuoden aikana Nepalin hallitus on ryhtynyt moniin toimiin ulkomailta työskentelevien nepalilaisten naisten tukemiseksi ja suojelemiseksi. Erityistä huomiota tullaan myös kiinnittämään työvoimaa rekrytoivien yritysten ja yksityisten toimiin.

Ihmiskauppa on pahinta laatua oleva ihmisoikeusrikkomus, ja siihen liittyy valitettavasti melkein aina myös väkivaltaa. Kaikki UNIFEMin toiminta köyhyyden lievittämiseksi ja naisten aseman parantamiseksi suuntautuu myös ihmiskauppa vastaan. Koulutus-, tiedotus- ja turvatalohankkeita rahoitetaan erityisrahastosta, jonka tarkoituksena on nimenomaan ehkäistä naisiin ja tyttöihin kohdistuvaa väkivaltaa. Ehdoton vaatimusemme on myös, että ihmiskauppaa harjoittavat henkilöt joutuvat oikeudessa vastaamaan teoistaan.

Sinikka Ala-Paavola
puheenjohtaja

Lähikuvassa valtuuskuntalainen Helena Ranta:

Tyttöjen koulutus avain kehitykseen

Soi minulle 20 minuutin kuluttua niin olen helikopterikentällä ja löytänyt ehkä pistokkeen kännykkäni laturille, oikeushammaslääkäri Helena Ranta neuvoo minua, kun yritän saada häntä haastatteluun.

Tsunamin ansiosta Rannan alkuvuoden aikataulu on ollut hektinen. Hän tunnustaa olevansa hiukan väsynyt. Hänen äänestään kuulua pieni helpotus siitä, että matka Tallinnan helikopterikentältä on kohti kotia päin.

Katastrofista toiseen

Ranta on matkannut pitkin maailmaa katastrofista toiseen. Hän on tutkinut joukkohau- toja ja yrittänyt päästä perille siitä mitä todella tapahtui esimerkiksi Irakissa ja Kosovossa.

Johdan tutkimusoperaatioita, joten periaattees- sa tehtävänäni on saada työt sujumaan, hän selittää.

Tsunami on ollut erilainen kokemus verrattuna Rannan edellisiin projekteihin, sillä tsunamin tuho oli luonnon, ei ihmisen, aiheuttamaa.

Konkreettisin ero esimerkiksi Irakin ja tsunamin välillä on ollut se, että tsunamia tutkiessa ei oma henki ollut uhattuna. Kukaan ei tullut pysyvästi osoittamaan ja sanomaan, että tästä et kyllä mene, Ranta sanoo.

Sellaistakin hänelle nimittäin on reissuillaan satunut.

UNIFEM-matka Islantiin

Islannin UNIFEM-yhdistys järjestää lokakuun 22 päivä Reykjavikissa Pekingin+10 konferenssin. Suunnitellamme jäsenmatkaa Islantiin 20-23. lokakuuta. Olemme pyytäneet islantilaisia järjestämään haluk- kaille kotimajoituksen matka- kustannusten kurissa pitämiseksi. Ilmoitathan kiinnostuksestasi matkaan toimistolle. Pyrimme

järjestämään mieliinpainuvan matkan, jossa on sekä asiaa että huvia ja nähtävyyksiä.

Kevään yllätysluento!

Dr. Veena Sharma, joogaopettaja ja akateemikko Intiasta "The Leisure Principle for the Eradication of Global Hunger and a More Prosperous World" – voiko mailman nälkäongelman ratkaisu olla "being instead of

having and doing" Suomen UNIFEM, Töölöntorin- katu 2 B, keskiviikkona 18. tou- kokuuta kello 16. Ilmoittautumi- set toimisto@unifem.fi tai puh. 09-6940944

Naisten Kymppi 2006

Tule mukaan UNIFEM-joukkueeseen! UNIFEM tukee 10 eurolla mukaan tuljoi- ta. Ilmoittaudu! toimisto@unifem.fi

Muista maksaa jäsenmaksu!

Kuulumisia Afganistanin tilanteesta

Suomen UNIFEM osana Afganistanin jälleenrakennusta

Eduskunnan ihmisoikeusryhmä järjesti 30.3.2005 seminaarin Afganistanin ajankohtaisesta tilanteesta. Puhujina tilaisuudessa olivat kansanedustaja Ulla Anttila, Afghanistan Development and Co-operation Organizationin puheenjohtaja Normand Hamed sekä EU:n erityisavusta- ja Afganistanissa, suurlähettiläs Francesc Vendrell.

Afganistan on edelleen yksi maailman vähiten kehittyneimistä maista. Afganistanissa liki 30 vuotta jatkunut sotatila ja maan joutuminen kylmän sodan temmellyskentäksi on synnyttänyt mittavia ongelmia. Vuonna 1998 talebanhallinto surmasi 10 000 ihmistä ja kaiken kaikkiaan pitkän sotimisen seurauksena on arvioiden mukaan kuollut noin kaksi miljoonaa ihmistä. Vuonna 2001 Afganistan astui maailman huomion keskiöön johtuen WTC- iskusta Yhdysvalloissa.

Viimeisten viiden vuoden aikana Afganistanissa on viety läpi useita uudistuksia, joilla on ollut suuri vaikutus koko Afganistanin tulevaisuudelle ja erityisesti naisille. Vähemmistöjen ja naisten oikeudet ovat nyt keskiössä kehitettäessä uutta, kestä- vää tulevaisuutta sekä luotaessa elinvoimaista kansalaisyhteis- kuntaa. Maassa on perustuslaki, poliisi, oikeuslaitos sekä yli 30 radioasemaa ja yli 100 lehteä. Afganistanin positiivisimmat asiat tällä hetkellä liittyvät Vendrellin mukaan perustuslain olemassaoloon sekä vaaliprosessiin. Nyt tavoitteena on levittää positiivisia vaikutuksia myös maaseudulle ja viedä johdon- mukaisesti koko yhteiskuntaan käsitys naisten oikeuksista, ihmisoikeuksista sekä vallan kol- mijaosta. Alueellisen hallinnon kehittäminen ja vanhojen valta- rakenteiden muuttaminen vas- taamaan demokraattista menet- telyä on tällä hetkellä ehkäpä keskeisin tehtävä. Koska oopiumkaupalla on syvästi suhteet vallankäyttöön, täytyy pitää huoli siitä, etteivät huume- kaupan edustajat enää saa valtaa hallituksessa.

Afganistanin tilanteesta edelleen mittavaa. Maassa ei ole vielä toimivaa taloutta, vaan työttömyys sekä köyhyys ovat yleistä. Positiivista on erityisesti se, että Afganistaniin on perus- tettu riippumaton ihmisoikeus- komissio. Toinen merkittävä haaste Afganistanissa on pako- laisten paluumuutto. Lisäksi noin 20 000 ihmistä on ilman suostusta, minkä johdosta viime talvena afgaaneja kuoli kylmyy- teen. Naisten asema on mennyt institutionaalissa tasolla hui- masti eteenpäin, sillä naiset ovat mukana hallituksessa neuvotte- lijoina ja ministereinä. Kuitenkin yhä tapahtuu naisten syrjintää sekä pahoinpitelyä. Kolmas keskeinen haaste Afganistanissa on sotavammo- jen hoito ja mielenterveyspalve- luiden ja kuntoutuksen tarve.

Vendrell näkee kansalaisjärjes- töjen roolin jälleenrakentami- ssa keskeiseksi sekä ulkomaa- laisten järjestöjen että afgaanien oman järjestäytymisen muodosa. Median, erityisesti Kabulissa, katsotaan olevan vapaamieli- sempi kuin muilla lähialueilla.

Vaikka Kabulissaakaan ei ole joka paikassa sähköä ja jälleenraken- taminen on paikoitellen hidasta ja ongelmallista, Vendrellin mukaan nyt ihmisillä on kuiten- kin toivoa. Haasteena jatkossa on sitoa kansainvälinen yhteisö pitkäkestoiseen Afganistanin kehittämiseen.

UNIFEM on työskennellyt Afganistanissa talebanhallinnon jälkeen pitkäjänteisesti naisten olojen ja osallistumisen edistä- miseksi. Suomen UNIFEM kerää tänäkin vuonna varoja, joilla tuetaan naistenkeskusten ylläpitämistä ja synnyttämistä Afganistaniin. Projektia voi tukea lahjoittamalla hanketil- lemme rahaa ja osallistumalla UNIFEMin vapaaehtoistyöhön.

UNIFEM Afganistan
http://afghanistan.unifem.org/

Teksti: Katja Tuominen

Suomen UNIFEM lahjoitustili:
Nordea 127030-208939
Ryhdy kuukausilahjoittajaksi ja tee pankkisi kanssa sopimus tai suorita kertalahjoitus.

Afganistanin haasteena on maan oopiumtuotanto, joka on

Afganistanin naistenkeskuksia rakennetaan vauhdilla

Afganistanin UNIFEM jatkaa hyvässä yhteistyössä Afganistanin naisasian- ministerin ja -ministeriön kanssa naistenkeskusten toiminnan kehittämistä ja ohjaamista palvelemaan parhaiten kunkin alueen naisia.

Tällä hetkellä toimivia keskuksia on Parwanissa, Kandaharissa, Ghaznissa ja Heratissa. Keskusten arkipäivän toimintaa ohjaa vapaaehtoisista koottu toimeenpane- va komitea, jonka jäseniä UNIFEM koulut- taa tavoitteenaan saada keskuksat jonain päivänä toimimaan täysin itsenäisesti. Tarkoituksena on, että ministeriön paikalli- set organisaatiot eivät myöhemmin osallistu keskusten hallintoon. Niiden tehtävänä tulee olemaan ainoastaan tiedon kokoami- nen alueen naisten tarpeista ja siten auttaa keskushallintoa toiminnan maanlaajuisten suunnitelmien laadinnassa.

Keskuksissa on nyt meneillään tietokone- ja englannin kielen kurssit, talviajan vihanneviljelykoulutusta, psyko-sosiaalisia toimintoja naisten tukiverkoston luomi- seksi, kirjallisuus- sekä terveys- ja oikeudel- lista neuvontaa.

Lisäksi erityisesti Ghaznissa on käynnis- tetty huumeriippuvuuden vähentämiseen tähtäävä kampanja sekä eduskunta- vaaleihin liittyvää valistusta. Heratissa on käynnissä yhteistyössä Maailman Ruoka- ohjelman (WFP) ja Afganistanin konser- vointi ryhmien kanssa hanke perustaa kau- punkiin naisten puisto. Tämä hanke koh- distuu myös vammaisiin naisiin, paluu- muuttajiin ja sisäisiin evakoihin, joita on

Heratin alueella erittäin paljon.

Afganistanin UNIFEM jatkaa työtään myös muissa perustamissaan keskuksissa, jotka eivät kuulu varsinaiseen naistenkes- kusverkostoon. Näissä pääasiallinen kohde- ryhmä on evakko naiset. Myös nämä neljä muuta keskusta tarjoavat monenlaista toi- mintaa lukutaito- ja terveyskoulutuksen ollessa kuitenkin suosituimmat.

Suomen UNIFEM seuraa kiinteästi Afganistanin UNIFEMin ja naistenkeskus- ten kehittämistä ja toimintaa sekä raportoi niistä jäsenkunnalleen.

Teksti: Terhi Nieminen-Mäkyänen
Kuva: Leena Schmidt